

NAUCZYCIEL | UCZEŃ | DOBROSTAN | SZKOŁA JUTRA | WSPARCIE

Szkoła podstawowa **okiem** nauczycieli

RAPORT 2025

Przebadaliśmy

10 396

nauczycieli.

**nowa
era** *Twoje mocne strony*

synergion

Spis treści

Wstęp

Dlaczego zdecydowaliśmy się na to badanie? 4

01. Kim jest nauczyciel szkoły podstawowej? 5

| Profil i doświadczenie nauczycieli 6

02. Uczeń i jego potrzeby 9

| Uwaga na lekcji 10

| Zróżnicowana klasa 12

| Portret współczesnego ucznia (dziś vs. 5–7 lat temu) 13

| Potrzeba zmian w materiałach edukacyjnych 16

03. Dobrostan nauczyciela 18

| Obciążenie pracą 19

| Między misją a brakiem docenienia 21

| Obciążenie to coś więcej niż godziny pracy 21

| Satysfakcja w pracy nauczyciela 23

| Co poprawiłoby codzienność nauczycieli? 25

04. Przyszłość szkoły 27

| Szkoła do zmiany (ocena obecnej sytuacji) 28

| Obszary zmian 29

| Sztuczna inteligencja w edukacji – szansa czy zagrożenie? 31

05. Narzędzia i wsparcie 35

| Codzienny warsztat pracy nauczyciela – narzędzia 36

| Rola wydawnictw edukacyjnych 39

06. Podsumowanie 42

| Głos nauczycieli jako kierunek zmian 43

| Komentarz podsumowujący – perspektywa eksperta 43

BONUS: Edukacyjne „smaczki”

Ciekawostki przedmiotowe i praktyczne dane z badania 44

Dlaczego zdecydowaliśmy się na to badanie?

W Nowej Erze wierzymy, że nauczyciel to jeden z najważniejszych zawodów świata. To dzięki nauczycielom dzieci i uczniowie mogą odkrywać świat edukacji i rozwijać swoje uzdolnienia. Prawdziwa edukacja zaczyna się od relacji.

Z uwagą słuchamy tego, co mają do powiedzenia nauczyciele, dzięki temu możemy być lepszym wsparciem dla ich pracy każdego dnia. Edukacja to znacznie więcej niż 45 minut lekcji. Wiemy, że nauczyciele patrzą szerzej, na realia codzienności ucznia i szkoły.

Pokazujemy edukację bez filtra – oczami tych, którzy znają ją najlepiej. Głos nauczycieli jest dla nas kluczowy, bo to oni na co dzień mierzą się z realnymi problemami i wiedzą, jakich rozwiązań szkoła naprawdę potrzebuje.

To badanie nie dotyczy wyłącznie dydaktyki – dotyka emocji, dobrostanu, kondycji psychicznej i codziennych doświadczeń nauczycieli. Pokazuje, w jakiej rzeczywistości uczą się dziś dzieci i młodzież, a także jak bardzo potrzebne są zmiany systemowe i wsparcie. Naszym celem jest nie tylko lepsze zrozumienie nauczycieli, lecz także tworzenie rozwiązań odpowiadających na ich prawdziwe wyzwania.

Niniejszy raport prezentuje wyniki wyłącznie dla nauczycieli szkół podstawowych.

Badanie zostało przeprowadzone metodą CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing), czyli ankiety internetowej wypełnianej samodzielnie przez nauczycieli, w dniach **18 czerwca – 30 lipca 2025 r.** i objęło **10 396 nauczycieli** z całej Polski. To reprezentanci różnych poziomów edukacyjnych: szkoła podstawowa **1–3 (2297)**, szkoła podstawowa **4–8 (6359)** oraz szkoła ponadpodstawowa **(4168)**.*

*Suma przekracza ogólną liczbę respondentów, ponieważ wielu nauczycieli pracuje równolegle na więcej niż jednym etapie edukacyjnym.

Kim są **nauczyciele**
szkoły podstawowej?

Kim są nauczyciele szkoły podstawowej?

To przede wszystkim osoby z dużym doświadczeniem zawodowym – wielu nauczycieli ma za sobą ponad 20 lat pracy. W klasach młodszych częściej spotykamy pedagogów, którzy dopiero budują swój warsztat, a w starszych – kadrę o ugruntowanej praktyce i sprawdzonych metodach. Taki profil pokazuje zarówno mocne strony polskiej szkoły, jak i wyzwania związane z przeciążeniem i zmęczeniem, które często towarzyszą długiemu stażowi.

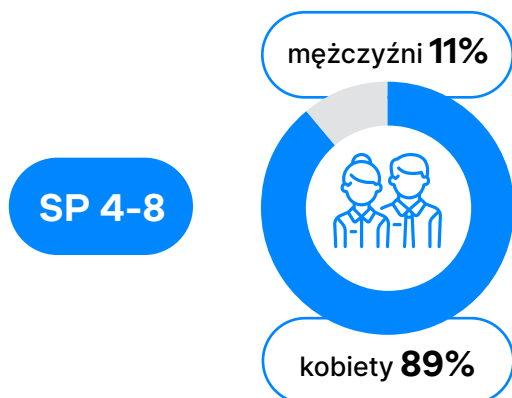
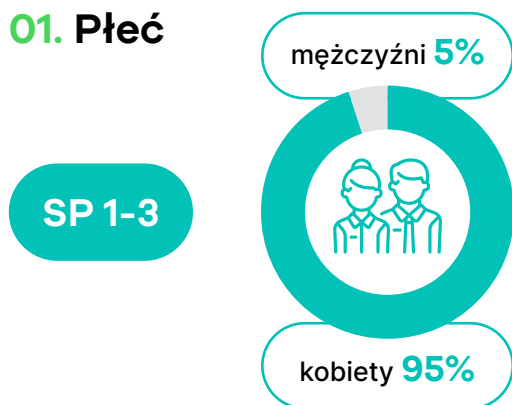

3 fakty o nauczycielach szkół podstawowych

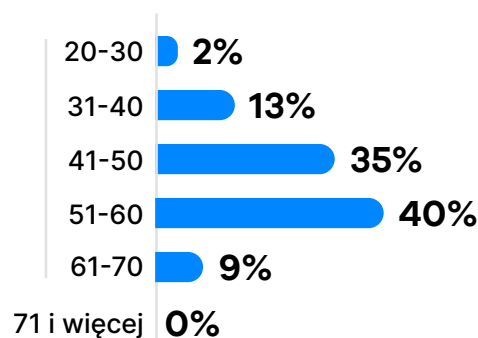
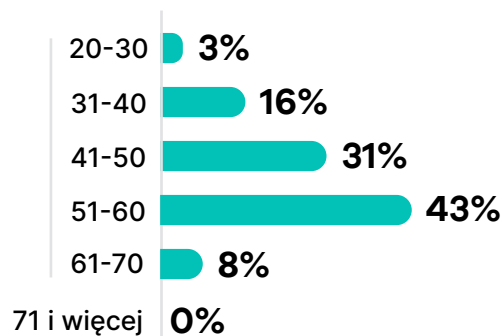
- **Stabilność kadry** – wielu nauczycieli od lat pozostaje w zawodzie, co przekłada się na duże doświadczenie, znajomość warsztatu pracy i sprawdzone metody nauczania.
- **Różne perspektywy** – w jednej szkole spotykają się nauczyciele rozpoczynający karierę i ci z wieloletnim doświadczeniem, co daje szeroką paletę podejść i metod.
- **Atuty i wyzwania** – długie doświadczenie to bogaty warsztat, ale też większe ryzyko wypalenia i poczucia przeciążenia.

Profil demograficzny nauczyciela SP (Szkoly Podstawowej)

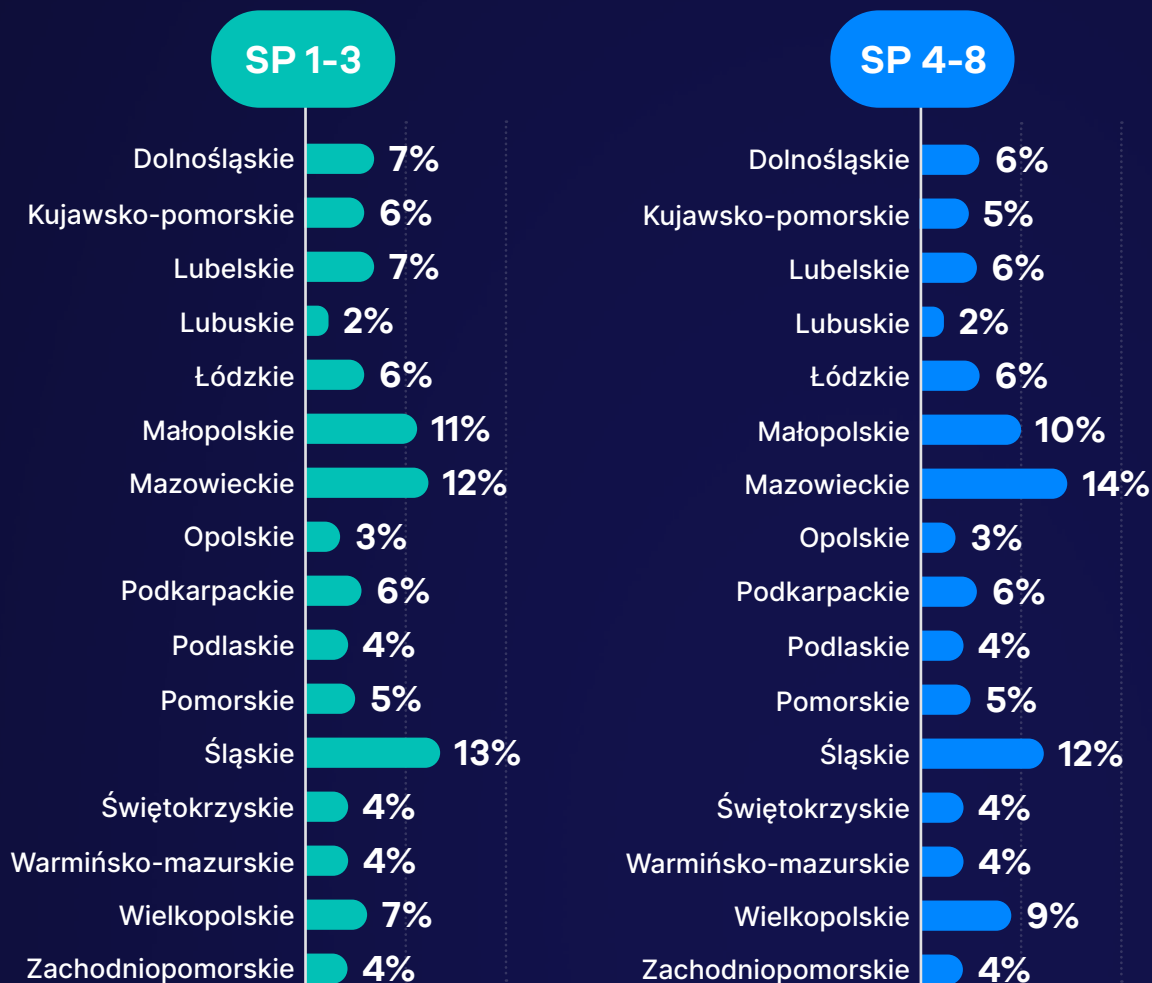
01. Płeć

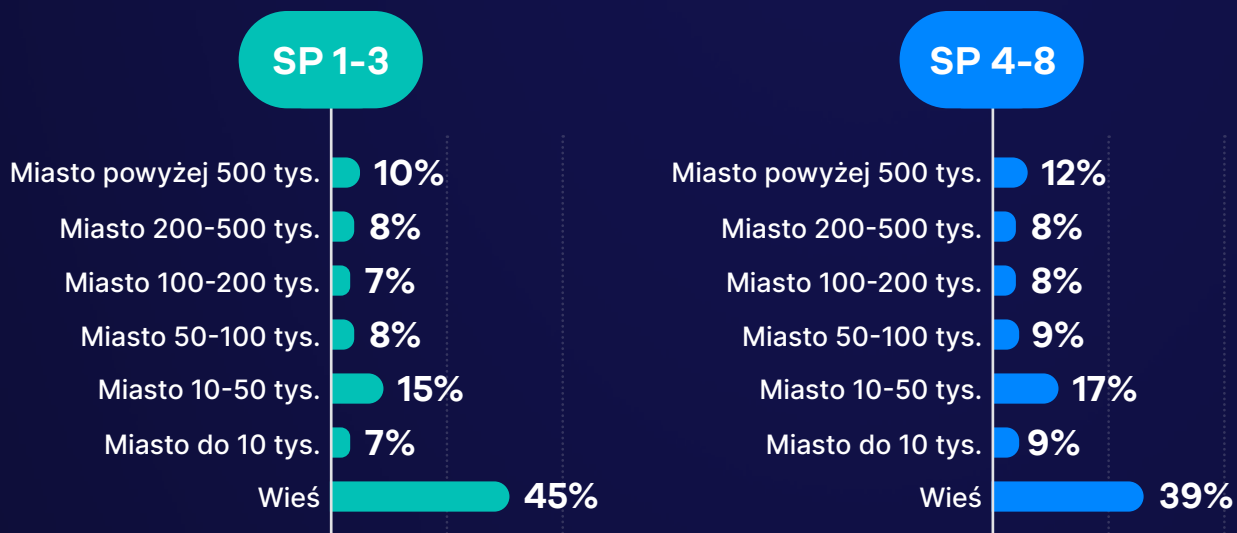
02. Wiek

03. Województwo

04. Wielkość miejscowości

SZKOŁA pod lupą

Profil nauczyciela szkoły podstawowej

Zawód jest sfeminizowany (88% kobiet) i skupiony w grupie wiekowej 41–60 lat. Nauczyciele szkół podstawowych to przede wszystkim osoby doświadczone – to oznacza bogaty warsztat, sprawdzone metody i pewność w prowadzeniu lekcji. Jednocześnie tak długi staż to też naturalne poczucie przeciążenia i zmęczenia. Coraz wyraźniej widać też problem kadrowy – brakuje młodych nauczycieli, a szkoły, zwłaszcza podstawowe, coraz częściej poszukują przedmiotowców, by uzupełnić kadrę.

88%

nauczycieli szkół
podstawowych
to kobiety

OKIEM eksperta

Joanna Szulc – psycholożka, dziennikarka i redaktorka

Trudno byłoby znaleźć zawód równie ważny dla naszej przyszłości jak zawód nauczyciela. **To od nauczycieli zależy przyszłość nas wszystkich, bo to oni kształcą i wychowują przyszłych naukowców, polityków, lekarzy, artystów, żołnierzy, budowlanców czy rodziców.** Ale to także oni stają się ważnymi bohaterami codziennego życia pojedynczych uczniów. Mogą wspierać, motywować, inspirować. Albo – zazwyczaj nieintencjonalnie – podcinać skrzydła. To nauczyciel może być jedyną dorosłą osobą, która w jakimś dziecku dostrzeże potencjał. Taką, która stanie po jego stronie, gdy inni dorośli zawodzą, i przekona: „Możesz wiele osiągnąć. Wiem, że dasz radę”.

Na nauczycielach ciąży ogrom obowiązków i odpowiedzialności. Praca, która może dawać wielką satysfakcję, bywa bardzo stresująca. **Tempo zmian społecznych, ciągły przyrost wiedzy, nowe wyzwania naszych czasów (takie jak choćby migracje, pandemia, zmiany demograficzne) sprawiają, że nauczyciele nieustannie muszą dostosowywać się do nowych warunków.** Wymaga się od nich wiele, a gratyfikacja jest niewspółmierna. Poszczególni nauczyciele cieszą się szacunkiem i miłością uczniów oraz wdzięcznością rodziców.

Niniejszy raport to doskonały punkt wyjścia do dyskusji o zawodzie nauczyciela, jego roli w szkole, w społeczeństwie. O wyzwaniach, przed jakimi stoi, i trudnościach, z jakimi się zmagają. Warto poznać dane, by lepiej zrozumieć, czego potrzeba polskiemu systemowi edukacji. I czego potrzeba nam wszystkim, by przyszłość rysowała się w lepszych barwach.

Uczeń i jego potrzeby

Uczeń i jego potrzeby

Dzisiejsze dzieci dorastają w świecie pełnym technologii, bodźców i informacji. Z perspektywy nauczycieli uczeń 2025 roku wymaga znacznie więcej niż jeszcze 5–7 lat temu – zarówno pod względem dydaktycznym, jak i wychowawczym. Coraz częściej pojawiają się trudności z koncentracją, spadek umiejętności czytania i rozumienia tekstu czy większe wyzwania emocjonalne. Jednocześnie uczniowie są bardziej biegli w obsłudze nowych technologii i otwarci na zmiany, co stwarza nowe szanse dla szkoły. Taki portret współczesnego dziecka pokazuje, że praca nauczyciela to dziś konieczność łączenia wielu ról – dydaktyka, wychowawcy i przewodnika w zróżnicowanej klasie.

Współczesna lekcja to coraz większa walka o uwagę uczniów

Utrzymanie koncentracji w klasie wymaga dziś od nauczycieli dużo większego wysiłku niż jeszcze kilka lat temu. Tylko około 1/3 uczniów potrafi skupić się przez całą lekcję, kolejne 30% – przez większość czasu. Jednocześnie co piąty uczeń nie uważa na większości zajęć, co pokazuje, jak duże wyzwanie stanowi dziś praca z rozproszoną grupą.

Uważność uczniów na lekcji

SP 1-3

35%

uczniów uważa na lekcji

16%

nie uważa wcale lub prawie wcale

35%

28%

21%

11%

5%

SP 4-8

31%

uczniów uważa na lekcji

19%

nie uważa wcale lub prawie wcale

31%

28%

22%

12%

7%

- uczniów uważa na wszystkich lekcjach
- uczniów uważa na większości lekcji
- na części lekcji uważa, na części lekcji nie

- nie uważa na większości lekcji
- wcale nie uważa

OKIEM eksperta

Joanna Szulc – psycholożka, dziennikarka i redaktorka

Opinie nauczycieli potwierdzają to, co wynika także z innych badań i obserwacji – **współcześni uczniowie mają większe trudności ze skupieniem uwagi, łatwo się rozpraszają, przerzucają uwagę na kolejne bodźce i szybko tracą zainteresowanie**. Najłatwiej byłoby wskazać tu jakąś jedną, konkretną przyczynę i wielu dorosłych intuicyjnie formułuje tezę, że „wszystkiemu są winne komórki”. Jednak sprawa nie jest taka prosta. A co za tym idzie – rozwiązania problemu także proste nie są.

Ludzki mózg nie zmienił się w ciągu ostatnich wieków. Ale styl życia tak, i to w sposób rewolucyjny. Jednego dnia przetwarzamy tyle bodźców, ile kiedyś starczało na rok. Za dużo informacji, za mało snu, ruchu, czasu do namysłu. To odbija się na wszystkich, także na dzieciach. One nie znają świata bez ekranów, aplikacji, gier, przyzwyczyły się do ciągłych dawek dopaminy, jakie fundują im media społecznościowe. Czytanie dłuższych tekstów czy rozmyślanie nad zadaniem może powodować uczucie niepokoju – dlaczego nic się nie zmienia, nie dzieje, nie zaskakuje? Ale to nie tylko problem dzieci. Dorośli także nie umieją odłożyć telefonu podczas rozmowy, odpisują na wiadomości z samochodu, uśmiechają się do komunikatora. **Cały współczesny świat nie potrafi się skupić. A system kształcenia za tym nie nadąża**. Wciąż jeszcze szkoła wymaga siedzenia w bezruchu, uczenia pamięciowego. Dzieci są ciekawe świata, ale dużo mniej ciekawi je treść programu nauczania. Chcą móc wybierać, czego się uczą. Nie chcą tracić czasu na to, co wydaje im się zbędne.

Nie poprawimy koncentracji na lekcjach wyłącznie poprzez odebranie uczniom urządzeń ekranowych. **Potrzeba zmian systemowych i refleksji nad tym, jaki świat przygotowaliśmy dla następnego pokolenia**. To, że uczniowie się rozpraszają, nie jest ich winą. A dlaczego się rozpraszają – to temat do pogłębionych analiz.

33%

uczniów SP uważa
na wszystkich lekcjach

17,5%

uczniów SP nie uważa
wcale lub prawie wcale

I Różnicowana klasa to codzienność nauczyciela

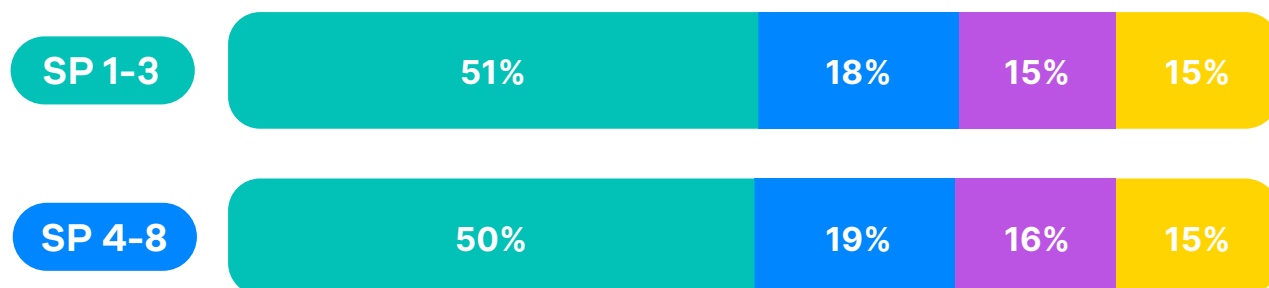
W jednej klasie spotykają się uczniowie o bardzo różnych potrzebach – jedni wymagają dodatkowego wsparcia, inni są wyjątkowo zdolni i potrzebują indywidualnych wyzwań. Rolą nauczyciela jest pogodzenie tych biegunów i jednocześnie dbanie o całą grupę.

3 fakty o zróżnicowanej klasie

- **Codziennność nauczyciela** – w każdej klasie są zarówno uczniowie wymagający pomocy, jak i ci, którzy uczą się szybciej i potrzebują trudniejszych zadań.
- **Uczniowie o typowych potrzebach** – około połowa dzieci nie wykazuje szczególnych trudności ani ponadprzeciętnych zdolności.
- **Potrzeba indywidualizacji** – aż 30% uczniów w klasach 1–3 i 31% w klasach 4–8 wymaga większej uwagi i dostosowanych metod pracy.

I Specjalne potrzeby edukacyjne wśród uczniów

nie wykazuje żadnych cech\ oznak SPE

wykazuje oznaki SPE, ale radzi sobie bez pomocy nauczyciela

wykazuje oznaki SPE i wymaga niewielkiej dodatkowej pomocy nauczyciela

wykazuje oznaki SPE i wymaga znacznej dodatkowej pomocy nauczyciela

50,5%

uczniów SP nie wykazuje żadnych cech\ oznak SP

15%

uczniów SP wykazuje oznaki SPE i wymaga znacznej pomocy nauczyciela

OKIEM eksperta

Joanna Szulc – psycholożka, dziennikarka i redaktorka

Ludzie są różni, każde dziecko jest inne – tę prostą prawdę o życiu doskonale znają nauczyciele. Do jednej klasy uczęszczają osoby spokojne i pełne energii, pomysłowe i stonowane, kreatywne i pasywne. Te z opiniami o specyficznych trudnościach w uczeniu się, te z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i te, które nie mają żadnych diagnoz (co nie znaczy, że nie mają swoich własnych wyzwań). Do pełnego obrazu należy jeszcze dodać wyjątkowo zdolnych artystów, sportowców, humanistów, ścisłowców. I tych, których pasje wykraczają poza standardowe szkolne ramy. Oni ledwie radzą sobie z podstawą programową, ale mogą stać się wybitnymi liderami, odkrywcami, myślicielami czy społecznikami.

Te wszystkie wyjątkowe osoby ma pod swoją opieką jeden nauczyciel. W ciągu 45 minut lekcji teoretycznie powinien zadbać o różnorodne potrzeby, jednocześnie realizując podstawę programową, zalecenia z opinii i orzeczeń oraz nie pozwalając się nudzić uczniom szczególnie zdolnym. Czy to realne? Każdy może sobie sam odpowiedzieć na to pytanie. Nauczyciel, by uniknąć wypalenia, powinien przede wszystkim dbać o siebie, regenerować siły i mądrze dzielić zasoby. Nie można dawać z siebie wszystkiego, gdyż nic nie zostanie. Nie sposób wymiernie pomóc każdemu. **Ważne, żeby każdego zauważyć – dać trochę uwagi, podpowiedź, choćby jedno zdanie wsparcia. Dawać kolejne szanse, przekonywać, że nauka to proces, a porażki są jego naturalną i niezbędną częścią.** Czasami także warto po prostu zapytać ucznia: „Czego ode mnie najbardziej potrzebujesz?”. Dzieci bardzo rzadko mogą poczuć, że mają na coś wpływ. Może warto pokazać im, że mogą mieć wpływ na relację z nauczycielem?

Portret współczesnego ucznia (dziś vs. 5–7 lat temu)

Uczeń 2025 roku stawia przed nauczycielami **większe wymagania niż jeszcze kilka lat temu** – zarówno w sferze dydaktycznej, jak i wychowawczej. To dziecko, które jednocześnie ma nowe możliwości, ale i nowe trudności oraz wyzwania, dlatego praca z nim wymaga od nauczyciela rozwijania kolejnych kompetencji.

3 fakty o współczesnym uczniu

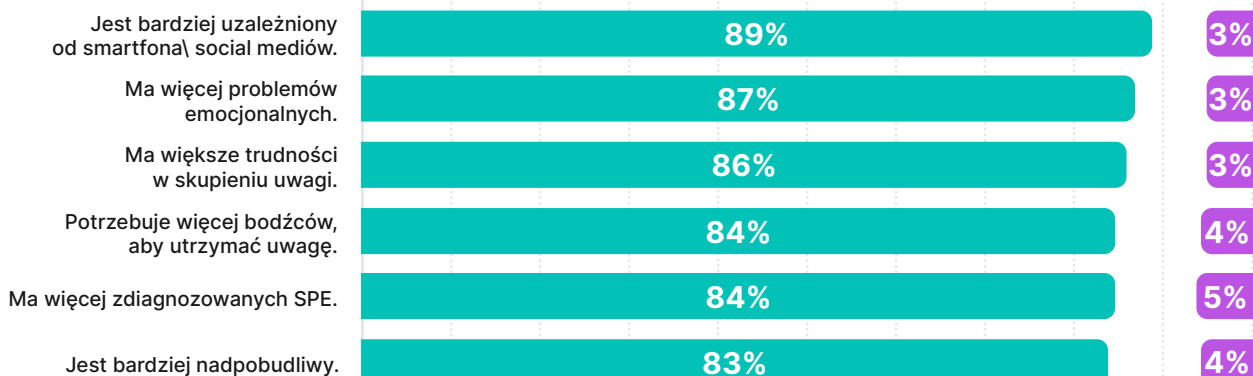
- **Technologiczny, ale rozproszony** – 3/4 nauczycieli zauważa większą biegłość dzieci w obsłudze nowych technologii, ale równocześnie spadek koncentracji i umiejętności czytania ze zrozumieniem.
- **Większe wyzwania emocjonalne** – coraz częściej pojawiają się uzależnienie od smartfona, nadpobudliwość, przemoc emocjonalna i trudności wychowawcze.
- **Inny obraz relacji** – uczniowie są mniej skłonni do okazywania szacunku szkole i nauczycielom (zwłaszcza w klasach 4–8), ale częściej bywają asertywni, otwarci na zmiany i współpracę (szczególnie w klasach młodszych).

Uczeń dziś a uczeń 5-7 lat temu

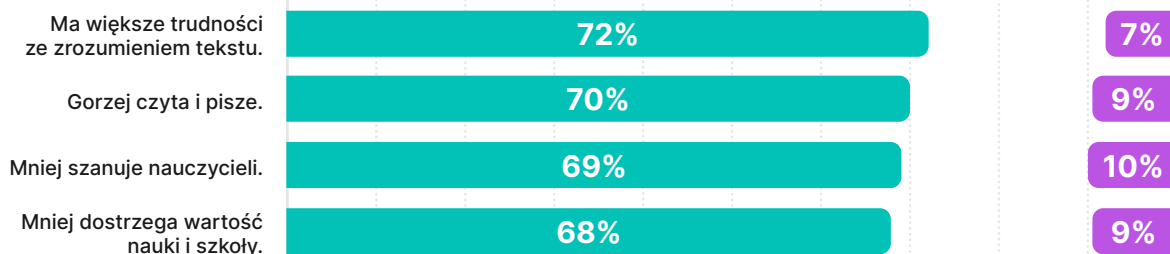
SP 1-3

■ zdecydowanie tak
■ zdecydowanie nie

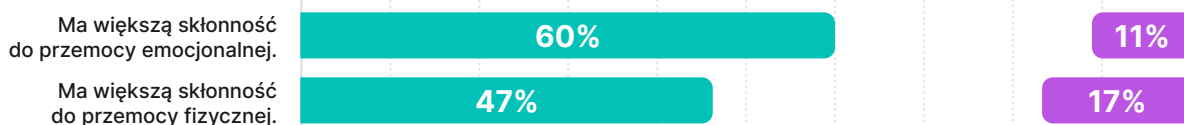
Trudności emocjonalne i behawioralne

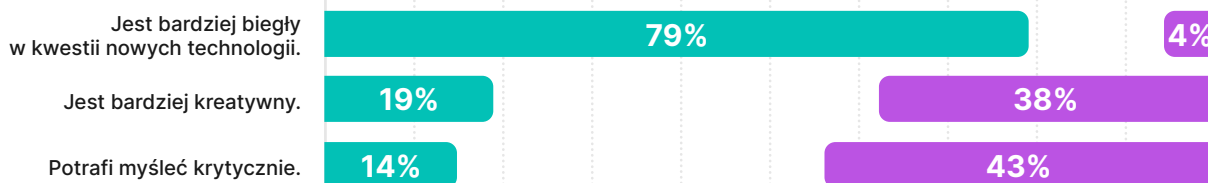
Problemy edukacyjne i trudności w nauce

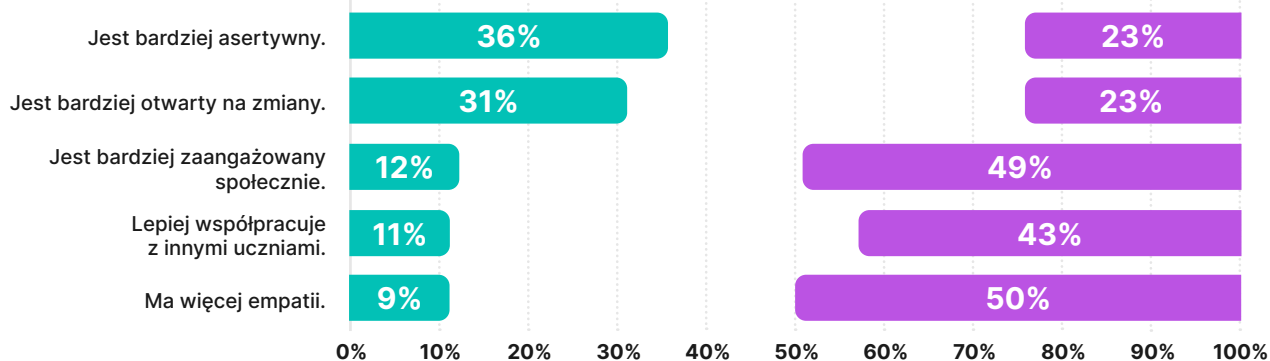
Zachowania agresywne

Kompetencje poznawcze i twórcze

Kompetencje społeczne i emocjonalne (pozytywne)

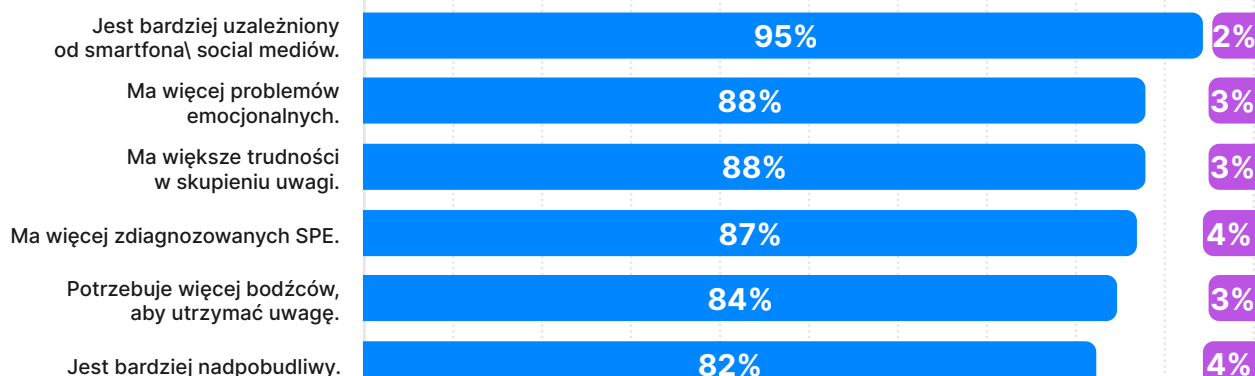

Uczeń dziś a uczeń 5-7 lat temu

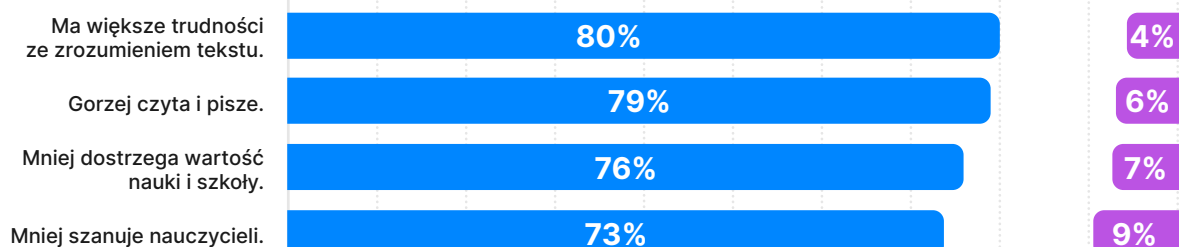
SP 4-8

■ zdecydowanie tak
■ zdecydowanie nie

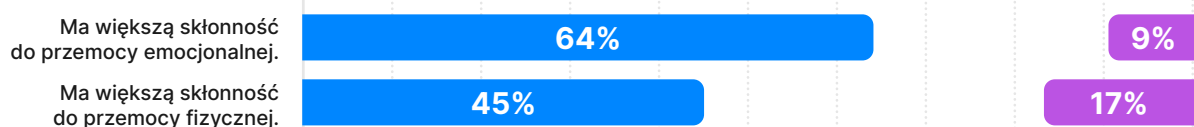
Trudności emocjonalne i behawioralne

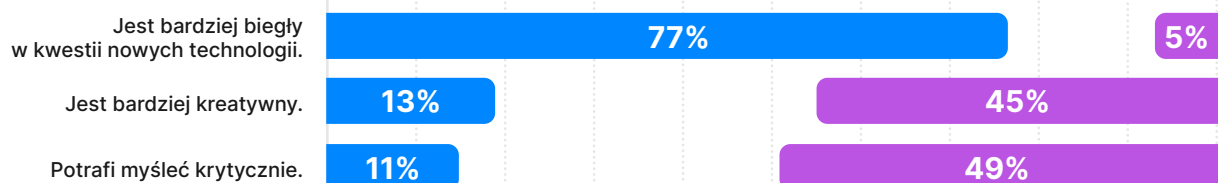
Problemy edukacyjne i trudności w nauce

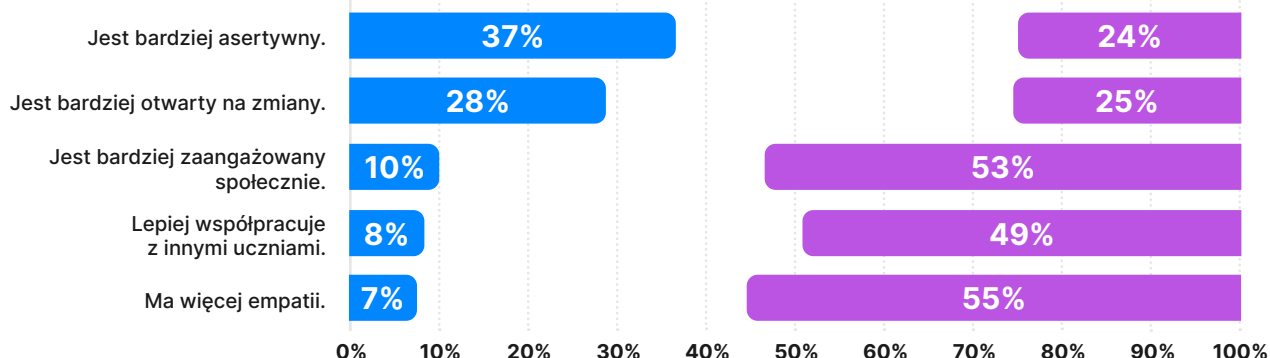
Zachowania agresywne

Kompetencje poznawcze i twórcze

Kompetencje społeczne i emocjonalne (pozytywne)

SZKOŁA pod lupą

Uczeń dziś

Współczesny uczeń to zarazem wyzwanie i potencjał. **Dzieci są coraz bardziej biegłe technologicznie, ale mają większe trudności z koncentracją, czytaniem i emocjami.** Nauczyciele widzą spadek szacunku wobec szkoły, a równocześnie większą asertywność i otwartość na zmiany. To obraz ucznia, który wymaga od szkoły nowych metod i większego wsparcia.

Materiały edukacyjne muszą nadążyć za współczesnym uczniem

Nauczyciele podkreślają, że materiały powinny być stale aktualizowane – tak, aby odpowiadały na zmieniające się potrzeby dzieci i wspierały pracę w coraz bardziej zróżnicowanych klasach. Oczekuje się prostych i przejrzystych treści porządkujących wiedzę, krótszych, bardziej przystępnych tekstów oraz materiałów cyfrowych i ćwiczeniowych w przyjaznej, graficznej formie.

OKIEM eksperta

Magdalena Lisewska – ekspertka ds. edukacji, Nowa Era

Jedną ze zmian, którą obserwujemy, jest zmiana typów zasobów. Dekadę, dwie temu zmieniały się formaty używane w klasie: pojawiły się filmy objaśniające lub interaktywne prezentacje na przykład rozwiązanych zadań, które nauczyciel mógł prześledzić z uczniami bez czasochłonnego pisania po tablicy. (...) Dzisiaj w klasie nie zmienia się tak wiele. Pojawiły się quizy, które są cyfrowym zamiennikiem zwykłego przepytывania. Testujemy w klasach zasoby wzbogacone technologią AR i VR. Ważniejsze rzeczy dzieją się jednak poza klasą. **Nauczyciele mają poczucie, że nie mogą już oczekiwać od ucznia samodzielnej pracy polegającej na czytaniu i analizie tekstów, a to właśnie ze względu na problemy z koncentracją i rozumieniem treści.** W związku z tym zmieniają się materiały dla ucznia, przede wszystkim te zawarte w podręcznikach. Mamy więc prostsze teksty, stopniowanie poziomu trudności w akapitach i częściach lekcji. Mamy formaty o strukturze wspartej grafiką, np. wypunktowania, tabele, schematy. Mamy wyraźne oznaczenia najważniejszych faktów. Coraz częściej pojawiają się dodatkowe materiały cyfrowe dla uczniów, np. quizy, filmy z objaśnieniami (niestety, nie można o nich informować w podręcznikach, bo zakazuje tego polskie prawo). Wszystkie te zabiegi mają obniżyć próg trudności w samodzielnej pracy ucznia w imię zasady, żeby dać mu szansę osiągnięcia celów edukacyjnych. **Materiały edukacyjne cały czas ewoluują. Ważne, żeby nauczyciele i uczniowie mieli do nich dostęp. Żeby te zasoby były spójne dydaktycznie.** A także żeby nauczyciel mógł wybrać, kiedy i do jakiego celu skorzystać z danego materiału.

3 fakty o materiałach edukacyjnych

- **Ułatwienie dla ucznia** – samouczki wspierają w samodzielny zrozumieniu materiału, a podsumowania pomagają usystematyzować i zapamiętać wiedzę.
- **Nowoczesna forma** – nauczyciele wskazują na potrzebę treści wizualnie atrakcyjnych, które wspierają koncentrację i lepiej trafiają do współczesnych uczniów.
- **Cyfrowe wsparcie** – w starszych klasach rośnie zapotrzebowanie na ćwiczenia i zasoby online, które można łatwo wykorzystać na lekcji i w pracy samodzielnej.

SZKOŁA pod lupą

Nauczyciele doceniają rolę materiałów, ale chcą, by były lepiej dostosowane do współczesnych realiów. **Podkreślają potrzebę prostszych, przejrzystych treści oraz krótszych, atrakcyjnie podanych materiałów cyfrowych i ćwiczeniowych.** To jasny sygnał, że materiały edukacyjne muszą być dopasowane do uczniów o różnych potrzebach.

Dobrostan
nauczyciela

Dobrostan nauczyciela

Za każdą lekcją i każdą godziną spędzoną z uczniami stoi ogrom pracy, który nie zawsze jest dostrzegany na zewnątrz. Nauczyciele pracują znacznie więcej niż 18 godzin przy tablicy – a mimo to ich wysiłek rzadko spotyka się z docenieniem.

W pracy nauczyciela splatają się: poczucie misji, sensu i satysfakcji płynącej z pracy z dziećmi z przeciążeniem, brakiem uznania i obawami o przyszłość. Widać wyraźnie, że dobrostan nauczyciela zależy nie tylko od niego samego, lecz także od warunków, w których pracuje, i od wsparcia, jakie otrzymuje.

Obciążenie pracą – znacznie więcej niż 18 godzin przy tablicy

Nauczyciele to jedna z najbardziej zapracowanych grup zawodowych. W danych widać to wyraźnie – niemal wszyscy pracują znacznie powyżej minimalnego pensum. **Za każdą godziną lekcyjną stoją godziny przygotowań, sprawdzania prac, organizowania zajęć i rozmów z rodzicami.** To sprawia, że praca „niewidoczna” często zajmuje tyle samo czasu, co lekcje przy tablicy. Porównania do „magicznych 18 godzin” mijają się więc z rzeczywistością – nauczyciele realnie spędzają w pracy znacznie więcej czasu niż, wynosi standardowy etat.

3 fakty o obciążeniu pracą nauczycieli

- **Ponad etat** – 87% nauczycieli klas 1–3 i 94% klas 4–8 pracuje ponad wymiar pensum.
- **Bardzo duże obciążenie** – co piąty nauczyciel SP deklaruje, że spędza w pracy ponad 51 godzin tygodniowo.
- **Niewidoczna praca** – przygotowania, sprawdzanie i zadania organizacyjne zajmują tyle samo czasu, co zajęcia przy tablicy, choć rzadko są dostrzegane w publicznej debacie.

1-3

87%

nauczycieli klas
1–3 pracuje ponad
wymiar pensum

4-8

94%

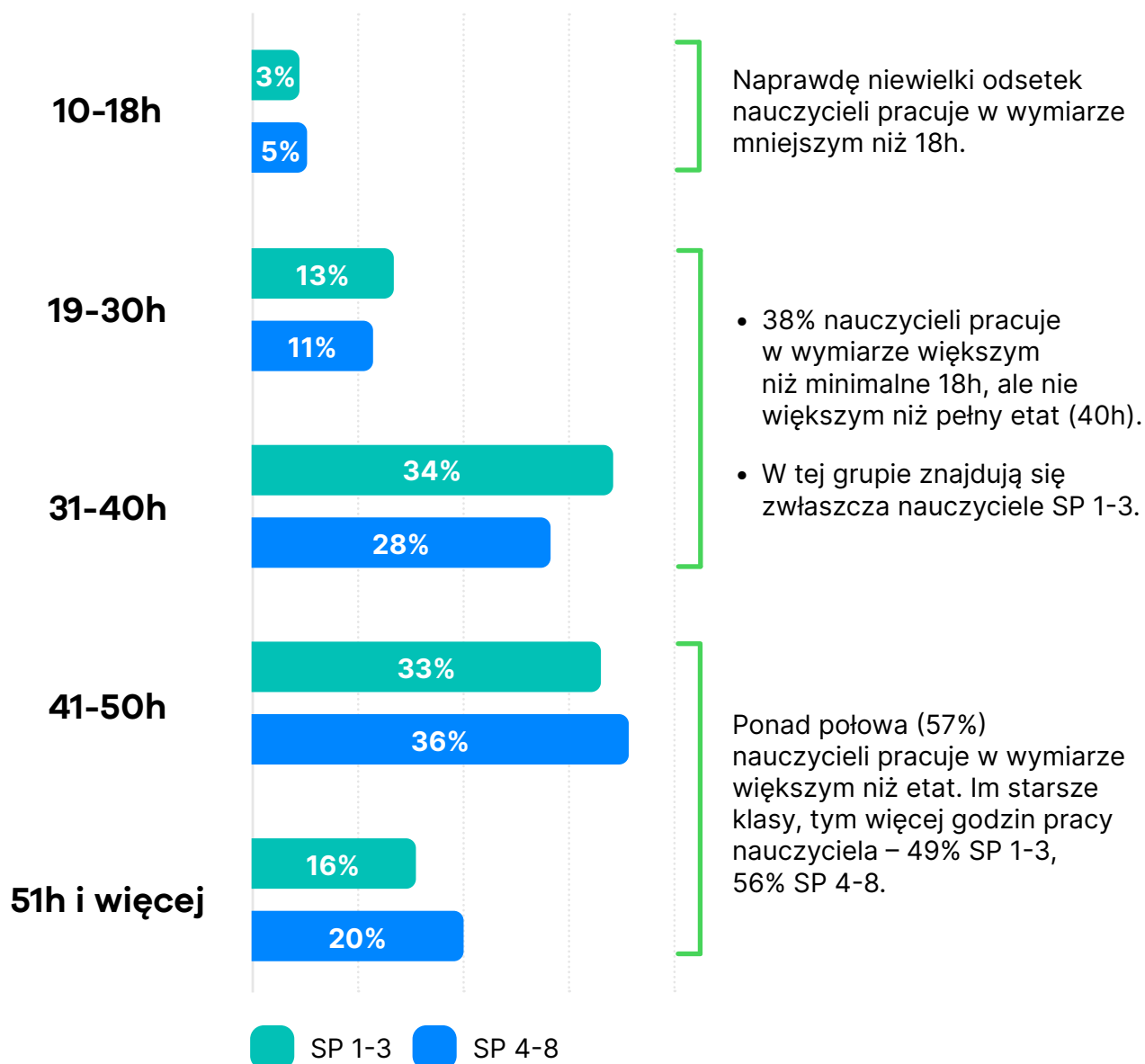
nauczycieli klas
4–8 pracuje ponad
wymiar pensum

51

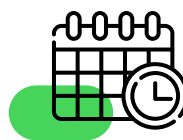
godzin tygodniowo
spędza w pracy co
piąty nauczyciel SP

Wymiar czasu pracy nauczyciela

38%

nauczycieli pracuje
w wymiarze większym
niż minimalne 18h

57%

nauczycieli pracuje
w wymiarze większym
niż etat

! Między misją a brakiem docenienia

Nauczyciele mają silne poczucie sensu swojej pracy, ale równocześnie brakuje im docenienia i stabilności. Spotykają się tu dwa światy – misja i pasja oraz poczucie niedowartościowania.

3 fakty o misji i docenieniu

- **Poczucie sensu** – aż 96% nauczycieli uważa, że ich praca jest ważna i potrzebna.
- **Brak uznania** – około 3 na 4 nauczycieli deklaruje, że mimo zaangażowania i kreatywności nie czuje się docenionymi.
- **Niska stabilność** – tylko 38% nauczycieli SP dostrzega w zawodzie pewność i bezpieczeństwo.

96%

nauczycieli uważa,
że ich praca jest ważna
i potrzebna

38%

nauczycieli uważa, że
ten zawód zapewnia
im pewność i bezpieczeństwo

! Obciążenie to coś więcej niż godziny pracy

Zmęczenie nauczycieli nie wynika tylko z liczby godzin spędzonych w szkole. Najczęściej wskazują oni na niewspółmierność wysiłku i wynagrodzenia, ale też na wiele „ukrytych obciążeń”, które towarzyszą ich pracy każdego dnia.

3 fakty o obciążeniu nauczycieli

- **Za mało w zamian za wysiłek** – ponad 70% nauczycieli uważa niewspółmierne wynagrodzenie za główne źródło frustracji.
- **Biurokracja ponad miarę** – obowiązki administracyjne i papierologia to codzienna udręka większości z nich.
- **Codzienne trudności** – przepełnione klasy, samotne rozwiązywanie problemów i napięte relacje z rodzicami (co trzeci nauczyciel ocenia je jako stresujące) dodatkowo obciążają nauczycieli.

Czynniki decydujące o poczuciu obciążenia pracą

Odpowiadali tylko osoby odczuwające przeciążenie w pracy, czyli 88% nauczycieli.

Niedocenie finansowe i nie tylko

Wynagrodzenie jest niewspółmierne do wysiłku wkładanego w tę pracę.

70%

72%

Moja praca nie jest wystarczająco doceniana.

53%

54%

Na poczucie obciążenia pracą w szczególności wpływa nieadekwatne wynagrodzenie. Zgadza się z tym niemal 3/4 czujących przeciążenie.

Za dużo na głowie, brak pomocy

Mam za dużo obowiązków poza samą pracą z uczniami.

49%

51%

Ze zbyt wieloma problemami jestem sama\ sam.

36%

36%

Mam poczucie, że dużo się ode mnie wymaga.

29%

30%

- Połowa nauczycieli czujących obciążenie uważa, że ma za dużo obowiązków poza pracą z uczniami.
- Co trzeci z tej grupy wśród przyczyn przeciążenia wymienia również poczucie osamotnienia, brak poczucia wsparcia, zbyt wiele wymagań.

W tych warunkach trudno o dobrze wykonywaną pracę

W mojej klasie jest za dużo uczniów i nie mogę wykonywać mojej pracy dobrze.

24%

25%

Za dużo mi się narzuca, mam za mało autonomii.

24%

27%

Mam obowiązki, których przy obecnym obciążeniu pracą nie da się wykonać dobrze.

24%

26%

Nauczyciele z tej grupy wskazują przeludnione klasy oraz zbyt mało autonomii jako czynniki, które powodują, że nie mogą dobrze wykonywać swojej pracy.

Stresująca współpraca z rodzicami

Bardzo stresuje mnie współpraca z rodzicami.

33%

33%

Część uczniów mnie nie szanuje.

16%

18%

Niemal co trzeci nauczyciel narzekający na przeciążenie wskazuje w źródłach stresujący kontakt z rodzicami.

0% 20% 40% 60% 80%

SP 1-3

SP 4-8

OKIEM eksperta

Michał Kociankowski – badacz rynku i strategii komunikacji, Synergion

Badanie pokazuje, że młodszy nauczyciele mają bardziej pozytywną postawę wobec pracy w szkole, ale łączy się to nie tylko z ich wiekiem, lecz także z faktem, że pracują mniej oraz że częściej są to nauczyciele klas 1–3, w których efekty pracy są bardziej widoczne, a kontakt z uczniem głębszy. **Największym wrogiem satysfakcji z pracy w szkole jest przeciążenie, wręcz fizyczne wyczerpanie.** Ponad połowa nauczycieli pracuje więcej niż 40 godzin tygodniowo, a na przykład 1/3 polonistów pracuje ponad 50 godzin. Przeciążenie to jeden z podstawowych składników wypalenia zawodowego. Dla przyszłości zawodu nauczycielskiego bardzo ważne jest, aby także nauczyciele starszych klas po prostu pracowali mniej i mieli więcej czasu dla ucznia oraz dla siebie.

Satysfakcja w pracy nauczyciela – uczniowie i poczucie sensu

Mimo przeciążenia i trudnych warunków nauczyciele podkreślają, że największą nagrodą w ich pracy są uczniowie. To właśnie oni – poprzez swoje postępy, relacje i codzienną obecność – dają nauczycielom siłę i poczucie sensu.

3 fakty o źródłach satysfakcji nauczycieli

- **Postępy uczniów** – 3 na 4 nauczycieli wskazuje, że to właśnie rozwój dzieci daje im największą satysfakcję.
- **Poczucie sensu i pasja** – wielu podkreśla, że to praca wartościowa, a w klasach 1–3 dla licznych nauczycieli także spełnienie życiowej pasji.
- **Relacje i atmosfera** – wdzięczność uczniów i rodziców oraz dobra atmosfera w szkole wzmacniają motywację i dają energię do działania.

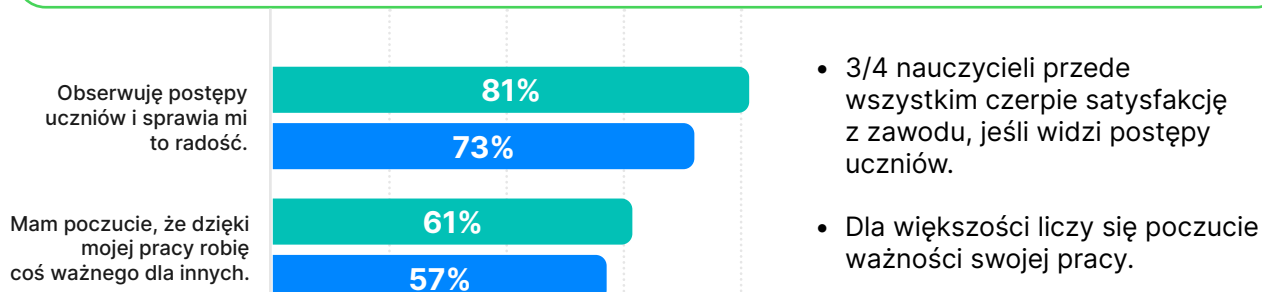
3/4

nauczycieli uważa, że rozwój dzieci daje im największą satysfakcję

Czynniki decydujące o satysfakcji z pracy

Odpowiadały tylko osoby nierozważające aktywnie odejścia z pracy.

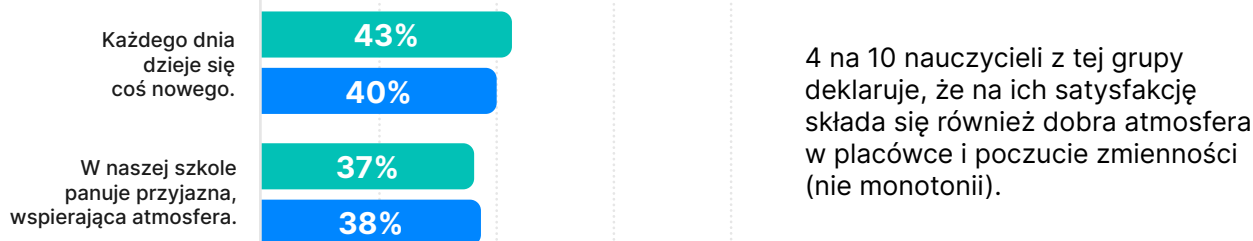
Wymierne wyniki i poczucie sensu

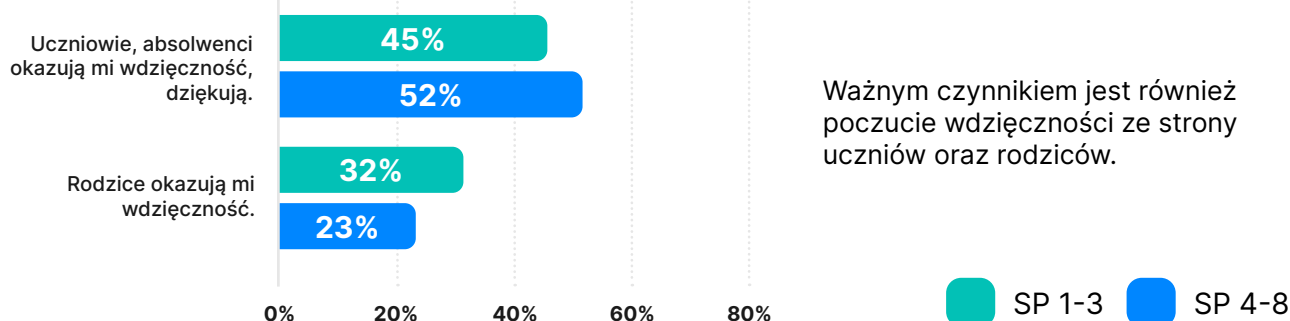
Pasja zawodowa

Atmosfera i środowisko pracy

Relacje i uznanie

SP 1-3

SP 4-8

Co poprawiłoby codzienność nauczycieli?

Nauczyciele jasno wskazują, jakie zmiany mogłyby zwiększyć ich satysfakcję z pracy. To przede wszystkim kwestie związane z warunkami, stabilnością i wynagrodzeniem – bez nich trudno utrzymać motywację i energię do pracy w zawodzie.

3 fakty o oczekiwaniach nauczycieli

- **Godne wynagrodzenie** – najważniejszy postulat, bez którego trudno mówić o satysfakcji i stabilności pracy.
- **Lepsze warunki w szkole** – mniejsze klasy, mniej godzin, nowocześniejsze wyposażenie i więcej środków na pomoce dydaktyczne.
- **Realne wsparcie** – dodatkowi specjaliści i nauczyciele wspomagający oraz silniejsze wsparcie wydawnictw edukacyjnych (docenia je ponad 80% badanych).

Nauczyciele pracują dużo, często ponad siły, a znaczna część ich wysiłku pozostaje niewidoczna dla opinii publicznej. Zawód jest niedoceniany – zarówno finansowo, jak i wizerunkowo – a młodszy nauczyciele coraz częściej rozważają odejście. Aż 37% deklaruje, że czuje się bardzo przeciążonymi, i myśli o zmianie, a kolejne 51% również doświadcza obciążenia, choć nie planuje porzucić pracy.

Mimo to wielu wciąż zostaje w zawodzie z poczucia misji i świadomości, że ich praca jest absolutnie niezbędna i wartościowa. Dlatego tak ważne jest, by system i otoczenie dały nauczycielom realne wsparcie – wtedy energia, pasja i zaangażowanie nie wypalą się, lecz przełożą na jakość edukacji i dobro uczniów.

37%

nauczycieli czuje się
bardzo przeciążonymi,
i myśli o zmianie

OKIEM eksperta

Michał Kociankowski – badacz rynku i strategii komunikacji, Synergion

Obserwujemy bardzo niepokojące zjawisko: szkoła stała się niezrozumiała dla przeciętnego ucznia czy rodzica. **Nauczyciele rozumieją, dlaczego i po co uczą, widzą sens swojej pracy, ale uczniowie i rodzice często po prostu nie widzą.** Nie wiedzą, co dostają. Nauczycieli napędzają do pracy wyniki uczniów, ale sami uczniowie często nie widzą uniwersalnej wartości swojego wysiłku. Mają poczucie, że wszystkie przydatne w życiu umiejętności zdobywali poza szkołą lub po zakończeniu edukacji, a obowiązki i wymagania szkolne to tylko uciążliwe obciążenie. Wyjście z tej sytuacji wymaga dania większej swobody nauczycielom, przestrzeni na elastyczność, podążanie za uczniem. Inaczej potencjał zarówno uczniów, jak i doświadczonych nauczycieli nie będzie wykorzystany.

SZKOŁA pod lupą

Ponad 66% nauczycieli traktuje swoją pracę jak pasję, jednak większość podkreśla, że prestiż zawodu pozostaje zbyt niski – czują się niedoceniani, mimo że wykonują zajęcie ważne i wymagające. Co piąty nauczyciel pracuje ponad 51 godzin tygodniowo, a ponad połowa powyżej pełnego etatu. Największym obciążeniem są niskie zarobki i biurokracja, a największą radość sprawiają postępy uczniów – to potwierdza, że pasja i misja wciąż są siłą tego zawodu.

66%

nauczycieli traktuje
swoją pracę jak pasję

Przyszłość szkoły

Przyszłość szkoły

Nauczyciele widzą codziennie, co w szkole działa, a co wymaga zmiany. Ich głos jasno pokazuje kierunek, w którym powinna zmierzać edukacja: mniej biurokracji, więcej wsparcia dla uczniów i bardziej elastyczne podejście do potrzeb współczesnego dziecka. Ważnym elementem przyszłości jest też technologia – w tym sztuczna inteligencja – postrzegana nie jako zagrożenie, ale jako szansa na realne odciążenie nauczycieli.

Obecna szkoła oczami nauczycieli

Nauczyciele są zgodni – szkoła wymaga zmian. Około 60% badanych uważa, że potrzebne są większe lub wręcz gruntowne reformy. Kolejne 35% twierdzi, że obecny system funkcjonuje, ale wymaga unowocześnienia. Im wyższy poziom nauczania, tym silniejsze przekonanie, że bez zmian nie da się iść dalej.

Ocena obecnej sytuacji szkoły

SP 1-3

SP 4-8

Szkola działa dobrze i nic nie trzeba w niej zmieniać

Szkola wymaga pewnych zmian i unowocześnień, ale ogólnie działa dobrze

Wymaga zmian i ulepszeń w wielu obszarach

Wymaga głębokich zmian, niewiele z tego, co jest teraz, działa dobrze

Działa całkiem źle, trzeba zmienić wszystko

5%

Nie widzi potrzeby zmian

35%

Sami nie wiedzą...

61%

Widzi naprawdę potrzebę zmian

| Obszary zmian – cztery największe bolączki szkoły

Zdaniem nauczycieli szkoła potrzebuje gruntownej korekty w kilku kluczowych obszarach. Najczęściej powtarzają się kwestie związane z nadmiarem biurokracji, brakiem wsparcia wychowawczego, przeładowanym programem i niedostosowaną infrastrukturą. To obszary na co dzień utrudniające im pracę i odbierające energię, którą mogliby poświęcić uczniom.

Co wymaga zmiany według nauczycieli?

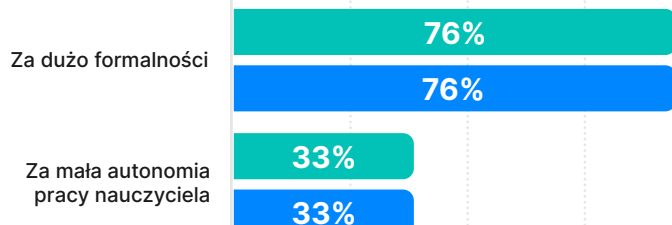
- **Warunki pracy i autonomia** – aż 7 na 10 nauczycieli mówi, że tonie w formalnościach; co trzeci podkreśla brak swobody w pracy.
- **Wsparcie wychowawcze i emocjonalne** – ponad połowa wskazuje, że bez dodatkowej pomocy trudno sprostać wyzwaniom związanym ze smartfonami, relacjami i różnorodnością uczniów.
- **Organizacja i program** – co drugi nauczyciel krytykuje przeładowane podstawy programowe; w klasach 4–8 dodatkowo brakuje czasu na realizację programu (4 na 10 badanych).
- **Wyposażenie i infrastruktura** – około 1/3 nauczycieli narzeka na zbyt mało nowoczesne zaplecze dydaktyczne.

Obszary, w których zmiany są pożądane przez nauczycieli

Odpowiadały tylko osoby odczuwające potrzebę zmian w szkole.

Warunki pracy nauczyciela i autonomia

Głównym obszarem, w którym pożądana jest zmiana w obecnej szkole są formalności. Tak uważa około 3/4 nauczycieli.

Wsparcie wychowawcze i emocjonalne

Drugim ważnym obszarem są zmiany w zakresie wsparcia wychowawczego i emocjonalnego. Pojawiają się tu takie kwestie, jak używanie smartfonów czy dodatkowe wsparcie dla dzieci ze SPE.

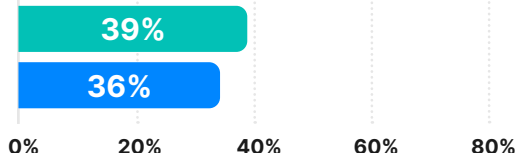
Organizacja systemu i program nauczania

- Trzecia duża kwestia to zmiany systemowe. Połowa nauczycieli skarży się na przeładowane podstawy programowe, a także na za mało treści przydatnych w praktyce.
- Nauczyciele klas starszych (SP 4-8) narzekają również na za małą liczbę godzin na nauczanie ich przedmiotu.

Wypośażenie i infrastruktura edukacyjna

Za mało sprzętu, nowoczesnego wyposażenia klas (np. tablice interaktywne, VR (wirtualna rzeczywistość))

Na za mało nowoczesne wyposażenie skarży się 4 na 10 nauczycieli.

SP 1-3

SP 4-8

SZKOŁA pod lupą**Obszary zmian**

Nauczyciele zgodnie widzą cztery główne problemy: biurokrację, brak wsparcia wychowawczego, przeładowany program i niedostateczne wyposażenie szkół. To nie pojedyncze trudności, ale codzienna rzeczywistość, która obniża jakość pracy w polskiej szkole.

| Sztuczna inteligencja w szkole – wsparcie czy zagrożenie?

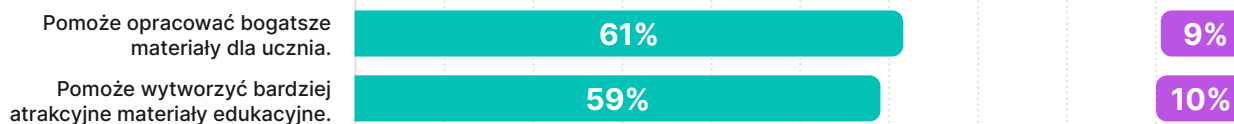
AI to nowy temat w edukacji, ale nauczyciele już dziś wiążą z nim konkretne oczekiwania. Najczęściej widzą w nim narzędzie, które mogłoby odciążyć ich w codziennej pracy organizacyjnej i pomóc w przygotowywaniu atrakcyjnych materiałów dla uczniów. Liczą, że dzięki temu zyskają więcej czasu i energii na to, co najważniejsze – pracę z dziećmi. Różnice pojawiają się między klasami młodszymi a starszymi: ci pierwsi patrzą na AI z większym optymizmem, ci drudzy częściej dostrzegają także potencjalne ryzyka.

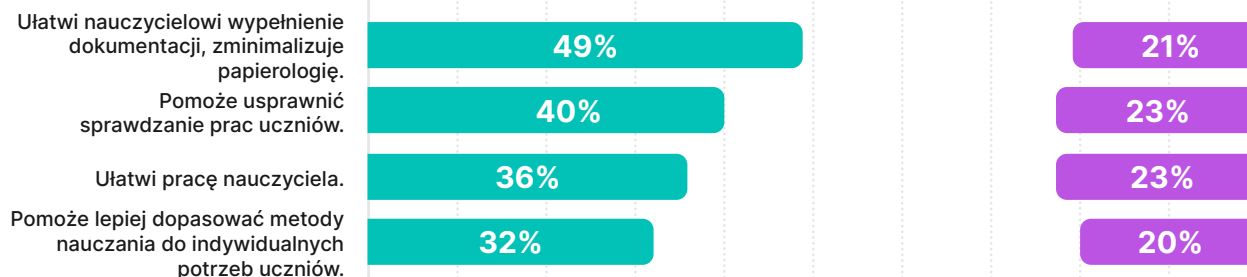
Sztuczna inteligencja a przyszłość edukacji

SP 1-3

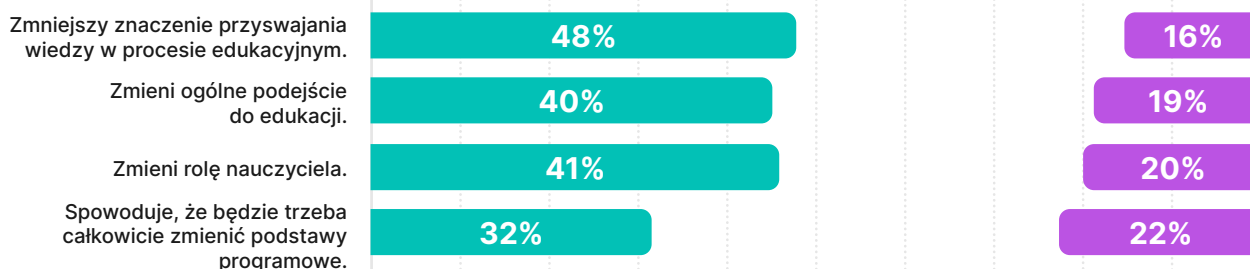
Rozwój materiałów i indywidualizacja nauczania

Wsparcie pracy nauczyciela i usprawnienia organizacyjne

Zmiany systemowe i filozoficzne w edukacji

Potencjalne zagrożenia i obawy

zdecydowanie tak

zdecydowanie nie

SP 1-3

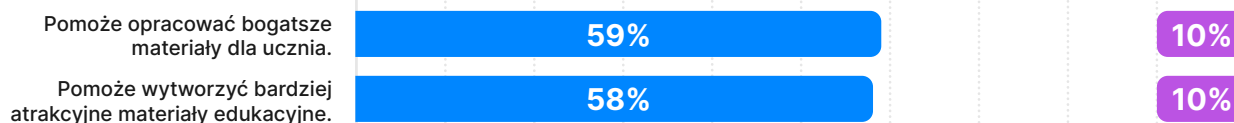
AI jako szansa

- **Bogatsze materiały edukacyjne** – 61% liczy na treści lepiej dopasowane do potrzeb ucznia.
- **Atrakcyjność lekcji** – 59% oczekuje ciekawszych, bardziej angażujących materiałów dla ucznia.
- **Odciążenie nauczyciela** – 49% wskazuje na redukcję biurokracji (ułatwienie w wypełnianiu dokumentacji i minimalizacja papierologii).
- **Zmiana w nauce** – połowa uważa, że AI zmieni znaczenie przyswajania wiedzy.

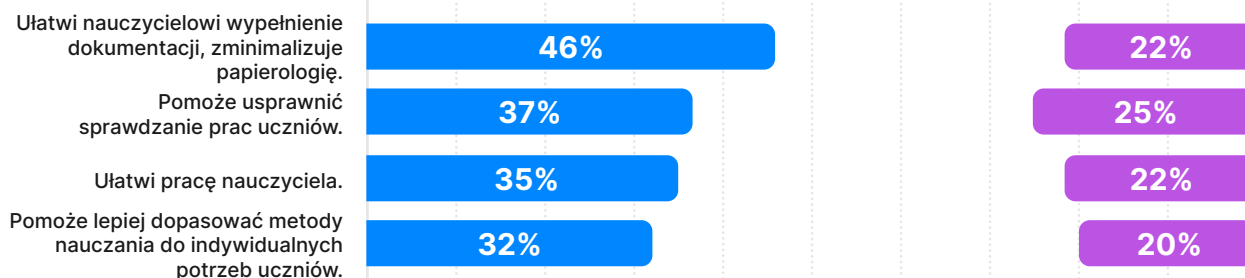
Sztuczna inteligencja a przyszłość edukacji

SP 4-8

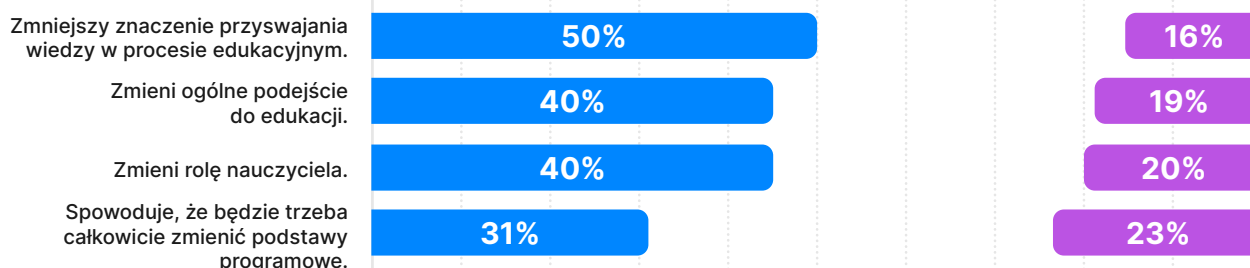
Rozwój materiałów i indywidualizacja nauczania

Wsparcie pracy nauczyciela i usprawnienia organizacyjne

Zmiany systemowe i filozoficzne w edukacji

Potencjalne zagrożenia i obawy

■ zdecydowanie tak ■ zdecydowanie nie

SP 4-8

SP 4-8: AI jako szansa

- **Bogatsze materiały** – 59% liczy na ciekawsze zasoby.
- **Atrakcyjniejsze treści** – 58% oczekuje bardziej angażujących materiałów.
- **Nowe znaczenie wiedzy** – 50% sądzi, że AI zmieni sposób uczenia się.
- **Mniej papierologii** – 46% liczy na odciążenie w administracji.
- **Obawy o rolę nauczyciela** – 40% dostrzega ryzyko marginalizacji.

OKIEM eksperta

Magdalena Lisewska – ekspertka ds. edukacji, Nowa Era

Jeżeli chodzi o wpływ sztucznej inteligencji na przyswajanie wiedzy, na ten temat mamy już trochę badań (...). **Uczniowie, którzy korzystają z AI w procesie uczenia się, nie zawsze osiągają lepsze wyniki – często szybciej zapominają nowe informacje i mają mniejszą motywację do nauki.** AI wydaje się atrakcyjne, **bo ułatwia wiele procesów, ale przy nieumiejętnym użyciu może osłabiać zaangażowanie i samodzielność poznawczą.**

Nie jest to jednak „wina” samej technologii, lecz sposobu, w jaki z niej korzystamy. (...)

Sama używam AI i nie chcę namawiać do tego, żeby unikać tych aplikacji. Chodzi o to, żeby **korzystać z tego wsparcia z szacunkiem do własnych kompetencji.** Wybierajmy dla maszyn zadania poboczne, kluczowe zostawmy sobie.

Czy AI zmieni wydawców i ich materiały? Oczywiście, że tak. Z czasem podręczniki będą uzupełniane AI specjalnie przygotowaną do celów dydaktycznych. Nauczyciel będzie miał więcej zasobów i więcej swobody, bo będzie mógł sam bezpiecznie te zasoby modyfikować i tworzyć, mając pewność, że nadal postępuje zgodnie z założeniami pedagogicznymi.

SZKOŁA pod lupą**Obszary zmian**

Nauczyciele postrzegają AI przede wszystkim jako wsparcie w tworzeniu bogatszych i atrakcyjniejszych materiałów oraz w redukcji biurokracji. W klasach młodszych dominuje entuzjazm i nadzieja na odciążenie, w starszych pojawia się więcej ostrożności – co piąty widzi w AI zagrożenie dla roli nauczyciela.

Narzędzia i wsparcie

Narzędzia i wsparcie – codzienny warsztat pracy nauczyciela

Praca nauczyciela to nie tylko lekcja przy tablicy. Każdego dnia korzysta on z szerokiego zestawu narzędzi – od podręczników i ćwiczeń, po cyfrowe aplikacje, quizy i własne materiały. Wybory nauczycieli różnią się jednak w zależności od etapu edukacyjnego. W młodszych klasach większą rolę odgrywają publikacje i materiały przygotowane przez wydawnictwa, natomiast w starszych – własne zasoby i materiały internetowe.

Jakich narzędzi używa nauczyciel?

SP 1-3

Praca oparta na materiałach wydawnictw

- **Podstawa codziennej pracy** – dziennik elektroniczny, podręcznik papierowy i cyfrowy, zeszyt ucznia i zeszyt ćwiczeń (używane niemal na każdej lekcji).
- **Gotowe materiały** – częstsze korzystanie z kart pracy i scenariuszy przygotowanych przez wydawnictwa.
- **Cyfrowe dodatki** – quizy online, generatory testów czy AI pojawiają się sporadycznie.

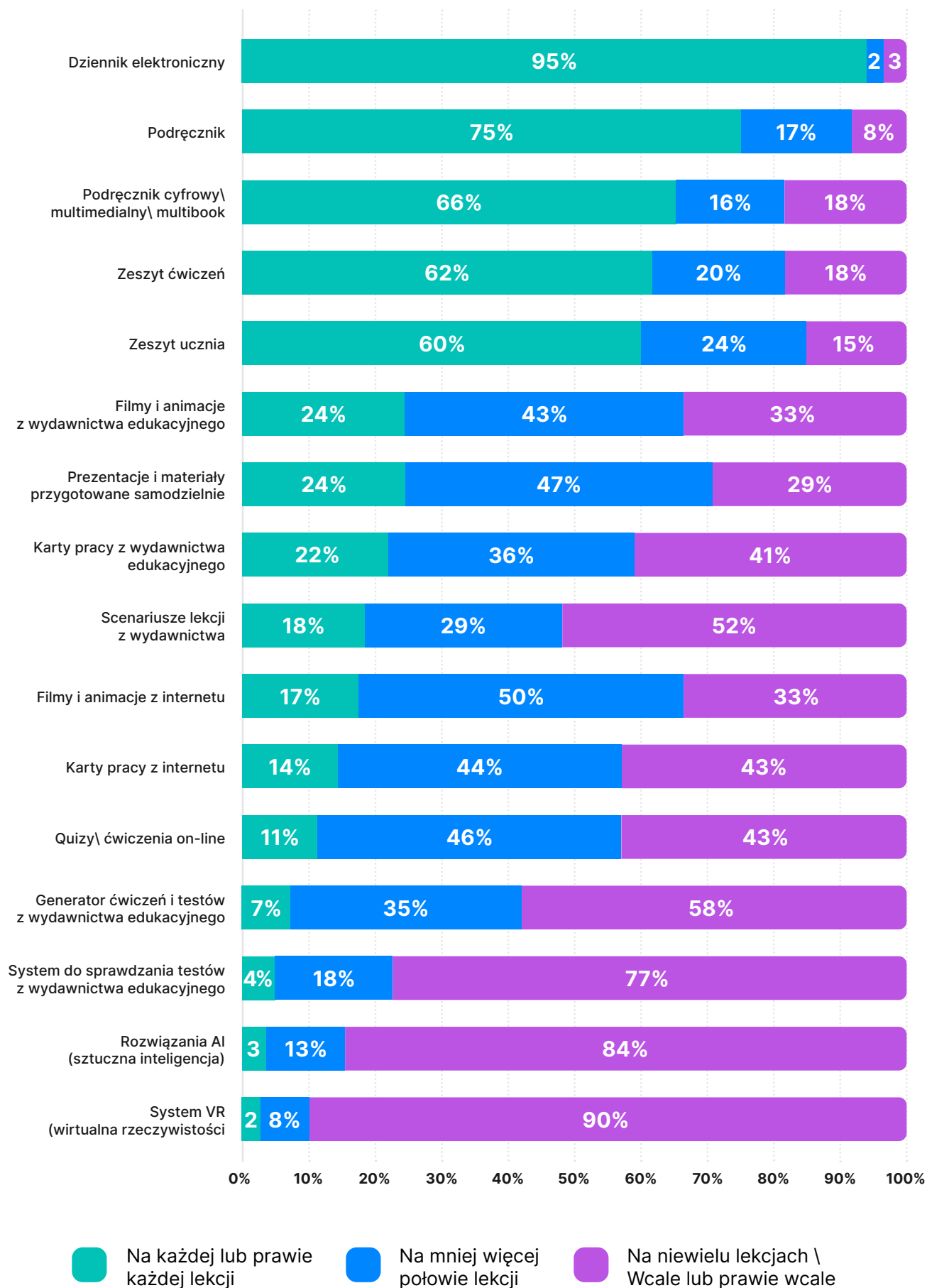
SP 4-8

Praca oparta na materiałach wydawnictw

- **Podstawa pracy** – dziennik elektroniczny, podręcznik papierowy i zeszyt ucznia (zeszyty ćwiczeń i podręczniki cyfrowe są wykorzystywane rzadziej niż w młodszych klasach).
- **Materiały własne i internetowe** – większe znaczenie mają filmy, animacje, karty pracy i quizy wyszukane w sieci lub przygotowane samodzielnie.
- **Mniej gotowych rozwiązań** – scenariusze lekcji i materiały wydawnictwa są używane rzadziej niż w klasach 1-3.

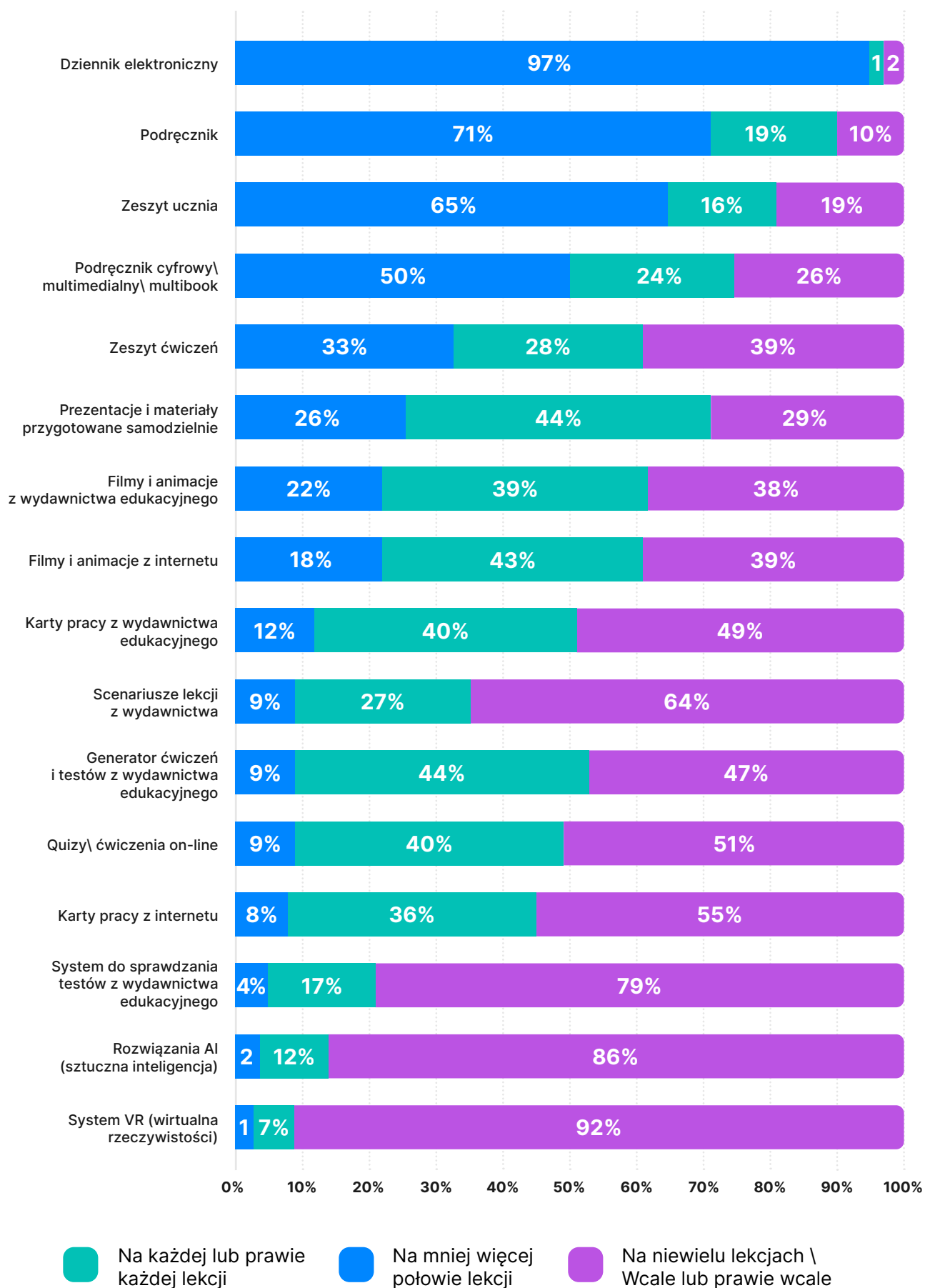
Korzystanie z narzędzi edukacyjnych

SP 1-3

Korzystanie z narzędzi edukacyjnych

SP 4-8

Nauczyciel nie jest sam – rola wydawnictw edukacyjnych

Wydawnictwa edukacyjne są dla nauczycieli czymś więcej niż tylko dostawcą podręczników. To partnerzy, którzy wspierają w codziennej pracy, dostarczają narzędzi lepszej jakości i dają poczucie bezpieczeństwa. Materiały i szkolenia od wydawnictw wzmacniają zarówno efektywność pracy w klasie, jak i zaufanie rodziców do nauczyciela.

3 fakty o roli wydawnictw

- **Codziennie wsparcie** – 73% nauczycieli mówi, że wydawnictwa realnie ułatwiają im pracę.
- **Rozwój zawodowy i jakość** – 72% korzysta ze szkoleń i kursów, a 65% podkreśla lepszą jakość materiałów niż z innych źródeł.
- **Większa efektywność** – 67% uważa, że materiały od wydawnictw czynią ich pracę bardziej skuteczną.

I Rola wydawnictwa edukacyjnego w życiu nauczyciela

Proszę określić, na ile zgadza się Pani/ Pan z poniższymi stwierdzeniami na temat roli wydawnictwa edukacyjnego:

Ogólne poczucie wsparcia

Wydawnictwa wspierają nauczycieli w ich pracy.

73%

5%

Rozwój zawodowy i metodyczny nauczyciela

Wydawnictwa oferują mi możliwość rozwoju zawodowego (szkolenia, kursy itp.).

72%

6%

Wydawnictwa oferują nie tylko materiały wspomagające, lecz także całą spójną koncepcję pracy dla nauczyciela.

63%

8%

Wydawnictwa proponują rozwiązania metodyczne, które są dobrze dostosowane do potrzeb uczniów.

58%

8%

Jakość i skuteczność materiałów

Dzięki materiałom wydawnictwa moja praca jest znacznie bardziej efektywna.

67%

7%

Materiały z wydawnictw edukacyjnych są wyraźnie lepszej jakości niż z innych źródeł.

62%

9%

Poczucie bezpieczeństwa i zaufania społecznego

Kiedy pojawiają się jakieś nowe przepisy, regulacje, na wydawnictwo zawsze można liczyć.

65%

8%

Materiały z wydawnictwa zwiększają moje poczucie bezpieczeństwa w pracy.

65%

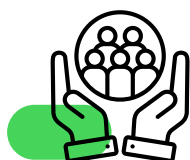
9%

Współpraca z wydawnictwem zwiększa przekonanie rodziców do tego, co robię z dziećmi na zajęciach.

36%

26%

zdecydowanie tak
zdecydowanie nie

3/4

nauczycieli twierdzi,
że wydawnictwa
edukacyjne ich wspierają

67%

nauczycieli uważa, że ich praca jest
bardziej efektywna dzięki materiałom
oferowanym przez wydawnictwa

OKIEM eksperta

Magdalena Lisewska – ekspertka ds. edukacji, Nowa Era

Wiemy na pewno, że materiały od wydawców oszczędzają nauczycielom czas. Brytyjczycy policzyli, że opłaca się kupować uczniom podręczniki, nawet jeśli nauczyciele zaoszczędziliby z ich pomocą jedynie 4,5 minuty dziennie. Polscy nauczyciele szacują, że dzięki podręcznikom pracują w tygodniu nawet 4–7 godzin krócej. Jest to 10–20% czasu ich pracy.

Poza wsparciem w codziennej pracy wydawcy starają się pomagać nauczycielom w rozwoju. **Dzisiaj sam podręcznik i obudowa do niego zawiera dobre praktyki pedagogiczne. Jest to jedna z jego ważniejszych funkcji.** Kiedyś wydawano także opracowania metodyczne i merytoryczne – były to dodatkowe publikacje pisane przez naukowców. Dzisiaj **nauczyciele są świetnie przygotowani pod względem merytorycznym, ale za to potrzebują wsparcia w zakresie psychologii i metod pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**, bo zostali z tym tematem zostawieni sami sobie, a skala wyzwań jest coraz większa. Jest to duża zmiana – wydawcy poza metodą dają też nauczycielom coraz więcej materiałów z pogranicza pedagogiki i innych dziedzin, organizują kursy, webinaria, wydają broszury.

Same materiały edukacyjne cały czas ewoluują. Dodawane są narzędzia i zasoby cyfrowe. Inaczej piszemy dzisiaj teksty. Ilustracje i animacje są coraz lepsze. Coraz więcej wiemy o mózgu i tę wiedzę staramy się stosować w materiałach. Śledzimy też to, jak zmienia się uczeń i, w miarę możliwości, podążamy za tą zmianą.

SZKOŁA pod lupą**Warsztat pracy nauczyciela**

Codzienny warsztat pracy nauczyciela różni się w zależności od etapu – w młodszych klasach dominuje korzystanie z materiałów wydawnictwa, w starszych większą rolę odgrywają własne treści i multimedia. Nauczyciele oczekują jednak od wydawnictw nie tylko podręczników, lecz także realnego wsparcia w pracy, rozwoju zawodowym i budowaniu autorytetu.

Podsumowanie

Głos nauczycieli jako kierunek zmian

Badanie jasno pokazuje: nauczyciel to ktoś znacznie więcej niż wykładowca. **To wychowawca, opiekun i doradca, który codziennie mierzy się z ogromnymi wyzwaniami – a mimo to pozostaje w zawodzie z poczuciem misji.**

Nauczyciele wyraźnie wskazują, że szkoła potrzebuje zmian. Najczęściej mówią o nadmiarze biurokracji, przeładowanych podstawach programowych i braku realnego wsparcia wychowawczego. Coraz częściej pojawia się też temat sztucznej inteligencji, postrzeganej jako szansa na odciążenie i lepsze materiały, a nie jako zagrożenie.

Przyszłość szkoły w oczach nauczycieli to nie zastąpienie człowieka technologią, lecz mądre wsparcie, które pozwoli im skuteczniej pracować z uczniami. Dlatego jako wydawnictwo chcemy podziękować nauczycielom i dać jasną obietnicę: będziemy dalej słuchać, rozumieć i tworzyć rozwiązania odpowiadające na ich prawdziwe potrzeby. To ich głos wyznacza kierunek naszych działań.

| Komentarz podsumowujący – perspektywa eksperta

OKIEM eksperta

Michał Kociankowski – badacz rynku i strategii komunikacji, Synergion

Szkoła stała się bardzo trudnym środowiskiem pracy. Uczniowie mają wyjątkowo dużo indywidualnych potrzeb, rodzice starają się zabezpieczyć swoim dzieciom jak najlepsze warunki w szkole, podstawy programowe są obszerne, a to wszystko musi udźwignąć system, w którym kluczowym elementem jest nauczyciel stojący przed klasą dokładnie tak, jak 20, 30 czy 100 lat temu. Wiele się zmienia, jeśli chodzi o technologie wykorzystywane do prowadzenia lekcji, ale te zmiany jedynie pozwalają nadążyć za narastającymi potrzebami uczniów. Brakuje zmian, które wsparłyby nauczycieli w innych obszarach ich pracy, a szczególnie dałyby realne możliwości odpowiedzi na zróżnicowanie potrzeb uczniów. Szkoła taka jak jest dziś jest mało atrakcyjna dla nauczycieli, co widać po stażu pracy – pedagogów z krótkim stażem jest niewielu, a bardzo liczni są tacy, którzy za chwilę będą myśleć o emeryturze. **Aby szkoła spełniała swoją funkcję, musi być atrakcyjna nie tylko dla uczniów, lecz także, a może przede wszystkim dla nauczycieli: musi dawać im realną szansę na zawodowy sukces, czyli kształtowanie kolejnych pokoleń.** Nauczyciele chcą i umieją to robić, ale są dwa warunki: czas i elastyczność.

BONUS: edukacyjne ciekawostki przedmiotowe

01

Poloniści – rekordziści pracy: średnio pracują 45,5 h tygodniowo, a 29% z nich deklaruje ponad 51 h. Aż 67% polonistów pracuje powyżej etatu.

05

Nauczyciele **muzyki, plastyki, filozofii, EDB** i innych przedmiotów dodatkowych mają najkrótszy tydzień pracy – przeciętnie 36,7 h – i najczęściej przygotowują własne prezentacje (41% robi to regularnie).

02

Matematycy także są w czołówce pracobolików – średnio 43,6 h tygodniowo, a 61% pracuje ponad etat.

06

Edukacja wczesnoszkolna (EW): połowa nauczycieli pracuje 19–40 h tygodniowo, 78% używa zeszytów ćwiczeń, a 20% deklaruje duży entuzjazm do pracy.

03

Angliści należą do najbardziej obciążonych: 57% pracuje ponad etat, a 44% czuje się mocno przeciążonymi.

07

Angliści i poloniści są też w grupie nauczycieli najczęściej myślących o odejściu z zawodu – przeciążenie deklaruje ponad 40%.

04

Historycy i przyrodnicy (biologia/ geografia) – ponad połowa z nich pracuje powyżej etatu (57% historia i 55% przyroda). Przyrodnicy najczęściej korzystają z filmów i animacji – 43% używa materiałów wideo z wydawnictwa i 32% filmów z internetu.

08

Matematycy rzadziej niż inni korzystają z gotowych scenariuszy lekcji – tylko 4% używa ich na każdej lekcji – i częściej wybierają własne materiały (17%).

09

Angliści są liderami w korzystaniu z podręczników cyfrowych – 67% z nich używa ich regularnie; 57% korzysta z zeszytów ćwiczeń, a 16% używa quizów online.

14

Przyrodnicy częściej niż inni korzystają z generatorów zadań (14%) i testów online (8%).

10

Poloniści są bardziej tradycyjni: tylko 34% używa podręczników cyfrowych, 18% zeszytów ćwiczeń, a jedynie 1% sięga po narzędzia AI.

15

AI na lekcjach jest wciąż rzadkością – najczęściej używają jej angliści (4%), w innych przedmiotach to 1–2%.

11

Matematycy chętnie używają generatorów ćwiczeń i testów – 10% korzysta z nich na każdej lekcji.

16

VR (wirtualna rzeczywistość) praktycznie nie funkcjonuje w szkołach – tylko 2% **nauczycieli EW i języka polskiego** deklaruje użycie VR, w pozostałych przedmiotach 1%.

12

Historycy i przyrodnicy są liderami w używaniu filmów z internetu – 29% historyków i 32% przyrodników wykorzystuje je na prawie każdej lekcji.

17

Materiały wydawnictwa to fundament codziennej pracy – podręczniki, zeszyty ćwiczeń i multibooki są wykorzystywane niemal przez **wszystkich nauczycieli**, niezależnie od przedmiotu i etapu edukacyjnego.

13

Zeszyt ćwiczeń jest ulubionym narzędziem **anglistów** (57%) i **nauczycieli EW** (78%); w **matematyce** (29%) i **historii** (20%) sięga po niego niewielu nauczycieli.

18

Elektroniczny dziennik jest również niekwestionowanym standardem – korzysta z niego 96–98% nauczycieli każdego przedmiotu.

synergion

Uczysz myśleć, rozumieć, tworzyć.
My Cię w tym wspieramy.

